

Abonamentul:

pe 1 an 6 cor.
pe 1/2 an 3—
pe 1/4 an 1-50

ROMANIA:

pe 1 an 10 lei
pe 1/2 an 5—

TARA NOASTRA

REVISTĂ SĂPTĂMÂNALĂ.

Redacția
și
administrația

SIBIU
NAGYSZEBEN
strada Morii 8.

Șaguna și Asociațiunea.

Sibiul nostru se pregătește pentru zile mari, de sărbătoare. Deastădată, alături de obișnuitele adunări anuale ale Asociațiunii, — în formele neobișnuite, la noi, ale recunoscinții, ne vom aduce aminte și de Șaguna.

Cu acest nou prilej de reculegere și indemn, lăsăm altora frumoasa sarcină de-a vorbi în numele păcii. Din colțul unde ne-am ferit, ca să ne dăm seama mai bine, vedem dinainte cum se limpezește întreg tabloul sărbătorilor de mâne. Figuri senine de moșnegi vor veni să ne spună câtă muncă grea să cheltuieste în jurul Asociațiunii, și câte foloase înalte pot să rezulte de pe urma multelor nizuinți desinteresate. Tineret zglobiu ne va umplea câteva sări clare de toamnă cu jocuri și cântece, în cari surid și se întunecă, după capriciul zilelor de Aprilie, visurile unui mare cuprins românesc. Și iar ne va răsări strălucitoare, măcar pe-o clipă, viața, sfântă de zbucium, a mitropolitului Șaguna, înviată prin glasul domol și cumpătat al vreunui bătrân cuminte...

Va fi așa, cum a mai fost. Va alerga lume multă din multe unghiuri, și sufletele se vor scaldă în lumină lină de sărbătoare. Nouă însă, glasurile cari se vor ridica aici, cu timbrul lor de sfială și de armonie, nu ne vor mai putea înlănțui toate gândurile. În atmosfera asta de seninătate, pe care am dori-o să fie desăvârșită, noi vom simți fiorul furtunilor apropiate și vom zări, prin clipitul genelor, cum se întind spre noi, de departe, umbrele amenințătoare. Din sala de adunări a muzeului național, și din fața mormântului lui Șaguna, gândul nostru va zbură, fără voie, afară, în largul câmpiilor, peste întinsul acestei țări, bânțuite de-atâtea rele. Și, poate, nu vom mai ști înțelege rostul acelor cuvântări blajine, nici dulcea liniște zugrăvită pe fața celui public gătit de sărbătoare...

Prin mintea noastră se vor perândă nedreptățile strigătoare, cari ni s'au făcut și ni se fac mereu. Vom vedea înșiruirea lungă a unui lanț de legi, în care ne strânge, să ne sugrume, mâna nervoasă a stăpânilor noștri. Și, mai grozavă decât mânia străinului, ni-se va părea că este slăbiciunea acelor frați de un sânge cu noi, îmbrăcați în haina nevinovată a bunei înțelegeri, cari, în schimbul unei fărâșături de pâine, aplaudă ori de câteori se îndreaptă un atac împotriva drepturilor noastre firești. Și acolo, în fața mormântului lui Șaguna vom prețui mai bine cât de mare și de neiertat este păcatul acestor Efiști, și cât de grea este răspunderea pe care o avem noi, ceilalți, cu toții. — Căci cât am știut noi să păstrăm până astăzi din rodul muncii uriașe desfășurate de Șaguna? Câte se mai susțin întregi din cetățuile ridicate de el, pentru înflorirea limbii și pentru în-

tărirea credințelor noastre? Din toate acestea ne-a mai rămas să vedem astăzi pe urmașii îndrăznețului întemeetor al autonomiei noastre bisericesti, cum îngenunche pe pedestalul unei statui de-a lui Kossuth, — și nu-i nicăiri judecătorul drept, care să le rostească pedeapsa meritată...

Și când stăm să le socotim pe toate, ne vine, par'că, să cerem mai puțină cumpătare și mai multă muștrare în glasul acelui bătrân cuminte, care va fi chemat mâne să povestească pe înțelesul mulțimii viața și faptele arhierului Șaguna.

Ne dăm bine seama, că la astfel de sărbători frumoase n'are ce căută între noi sămănătorii de patimi mărunte, de dușmănie. Mulțimea, care să strânge aici să-și închine inima curată unei umbre mari, și să-și însenineze gândul în adunarea celei dintâi și singurei noastre societăți de cultură, rămasă încă neatinsă, ar fi păcat să fie turburată prin gesturi și prin vorbe de răzvrătire. Am păcătuit împotriva bunului simț și a legilor, dacă ne-am lăsa tîrîți de valul tuturor pornirilor, ce se grămădesc măcar la ocazii atât de rare în sufletul nostru. Dar credem că nu este lege, care să ne oprească de a spune adevărul în forma lui firească. Na ne poate opri nimenea să punem degetul pe rana, pe care o ceată răsleață de nechibzuiți au tăiat-o în trupul neamului nostru...

Nu ne facem prea multe iluzii. Știm, că atâtea dureroase experiențe nu ne-au învățat încă pe toți ce însemnătate nouă au pentru noi adunările de cultură. Cunoaștem încă bine tipul omului de socoteli viclene, care vine să-și spele toate păcatele unei vieți printr'un discurs de studiată însuflețire. Cunoaștem și pe neastîmpăratul tînăr candidat de însurătoare... Și știm bine, că puțini vor veni la aceste serbări, curați de orice preocupări mici. La noi este încă disparent numărul aceluia, cari, din deseale desamăgiri și pierderi suferite în neîntrerupte războiri cu potrivnici mai puternici decât noi, au ajuns să înțeleagă că aici, la aceste adăpostiri ale limbii și culturii, ne este singura mântuire. Dela acești puțini, așteptăm noi să auzim cuvinte nouă. Așteptăm să ne dea pilde de simțire și de judecată sănătoasă. Așteptăm să ne falfăie steagul roșu al luptelor de prefacere, dela tribuna, la care se vor urca ei să vorbească.

În acest semn al steagului roșu, salutăm adunarea Asociațiunii și serbările de închinare ce se vor aduce mitropolitului Șaguna.

Din Camera deputaților. Marți, Camera deputaților a ținut o nouă ședință formală de-o oră, pentru a se ajurnă apoi din nou pe ziua de 8 Octombrie, când se va ajurnă din nou.

Cum guvernul e demisionat și astfel nu mai poate fi tras la răspundere în parlament, în ședințele lor deputații nu pot să discute decât chestiuni de afaceri interne.

Sărmanul Ionathan!

O comedioară germană cine n'o cunoaște? E vorba într'insa de un biet burghez, care voia să se ridice peste puterile sale. El își puse în cap o chivără de hârtie. În loc de sceptru luă în mâni un fir de trestie. Și zicându-și Rege și Reformator el porni să agite un nou evangeliu, să promită săracilor marea cu sarea, chemându-i sub steagul său sdrențuit. Cuvintele lui curgeau suvoi, fără șir și fără înțeles. Iar lumea nemiloasă și neascultătoare ca totdeauna, făcea haz de tristul personaj și-l întâmpina pretutindeni cu vorbele:

— „Sărmanul Ionathan! Sărmanul Ionathan!“

Această comedioară s'a repetat de curând și în mijlocul nostru. Dl Dr. Ionathan Babeș s'a îmbrăcat în talarul aceluiaș reformator de carnaval. Evangeliul dsale este aceeași bălbăială de cuvinte fără rost. Figura dsale face în viața noastră politică aceeași impresie de insuficiență mintală și sufletească, pe care sărmanul Ionathan, cel cu chivăra de hârtie în cap, o făcea la Nemți. Și cum îl vezi așa trecând înainte impasibil și inconștient, morfolind mereu la apeluri, ca: „veniți la mine, căci eu propoveduesc adevărul mântuitor,“ — îți vine să dai din cap cu compătimire și să-i răspunzi:

„Sărmane Ionathan! Sărmane Ionathan!“

Căci da, e de compătimit ori cine apare sub obrazul acesta de măscăriciu în viața publică. Și viața noastră de astăzi e plină de acești măscărici. E un simptom patologic acesta și denotă că trecem prin o perioadă de boală internă. Corpul nostru național suferă de anumite ecescențe disgratioase. La Cluj, la Caransebeș, la Budapesta s'au produs de-opotrivă aceste bube urâte, sau „bube vinete“ cum le zice poporul, cari mănâncă și ne rod carnea sănătoasă și amenință să ne-o cangreneze.

Pentru noi, unii, e cert, că acești indivizi sunt cu totul anormali din punct de vedere psihologic. Fie el un patentat trădător, fie un simplu budgetivor parasitar ca dl Ionescu *et Comp.*, fie un moderat naiv și prost, sau un zăpăcit chițibușar ca bietul Ionathan Babeș, — ei poartă cu toții stigmatul patologic, căci sunt lipsiți de acea sănătate sufletească, de acea deplină judecată, care nu-ți îngăduie un moment de șovăială; ei sunt lipsiți de acea inimă sănătoasă, care singură te duce drept înainte, rezistând tuturor ademenirilor.

Să luăm în special cazul lui Babeș. Cine va spune, că astăzi, când în politică avem nevoie de o solidaritate

absolută, de o procedare unitară, este momentul de separațiune în partide și de experimente dubioase? Cine va fi caraghiosul să afirme că acum, când dușmăniile din partea adversă au ajuns la paroxism, când la țipetele noastre de indignare împotriva persecuțiilor pe toate terenele ni se răspunde cu râsete de bucurie de către presa maghiară, — este clipa oportună de a întinde mâna de împăcare? Cine este nebunul să spună și să recunoască drept greșală faptul, că puțina și neputincioasa noastră luptă de apărare este o manifestare ultraistă, îndreptată împotriva statului?

O spune Babeș, direct sau indirect, prin zăpăcelile lui iscălite, căci recunoscând necesitatea moderațiunii, condamni o direcție întreagă de muncă și produci încurcă. O spune o droaie întreagă de pescuitori în turbure, cari caută în mod desperat să ne elatine credința și tradiția. Trădători, moderați sau kossuthisti români, — între ei nu e nici o deosebire sub raportul minții sănătoase. Sunt aceleși paiate deșuchiate ivite pe câmpia românească.

Priviți-le deaproape, cum se agită, cum bat din palme, cum proferă cuvinte mari, sunătoare. Și când vedeți acest cortegiu de țigăni, aduceți-vă aminte de publicul din comedia germană, scuipați-vă în sân, dați din cap, facevă-ți cruce și ziceți:

— „Sărmane Ionathan! Sărmane Ionathan!“

Cine e autorul memoriului „moderaților“?

La informația noastră, publicată, sub titlul acesta, în numărul trecut al revistei noastre primim următoarea scrisoare:

In afacerea memoriului și partidului moderat *neexistent* mi-am spus cuvântul în „Gazeta de Duminecă“.

Mai rămâne ca să mă declar asupra svonului lansat de dvoastră, că adevărat eu am bilet de liber parcurs pe căile ferate și că acest bilet mi l-a câștigat dl Babeș.

Este adevărat, dl or, că am bilet de liber parcurs pe căile ferate ungurești, dar nu-i adevărat că mi l-a câștigat dl Babeș.

Încât se referă la călătoriile ce mi le atribuiți că le-am făcut ori le fac pentru propagarea acțiunii de im-

pațuire a dlui Babeș, — rog și provoc, prin această scrisoare, pe toți aceia la cari am fost vreodată cu acest scop, ca s'o spună aceasta publice și fără incunjur, căci bănușile ce mi-se aruncă cu atâta ușurință în public, sunt prea supărătoare — și nedrepte.

Cu stimă
Ioan P. Lazar.

Publicăm scrisoarea aceasta ca să nu se poată zice că ne-am ferit de obiectivitate și am închide calea apărării unor oameni cărora li-s'au adus învinuiri destul de grave. O publicăm, deși, propriu zis nu ne lămurește situația. Dl Lazar desminte, categoric, numai o afirmație incidentală în chestiunea biletului de tren, — desigur cea mai puțin gravă dintre toate acuzele ce i-s'au adus.

Cât privește provocarea dlui Lazar de-a se declara pe față toate personagiile cu cari ar fi urmat tratative pentru înjghebarea prohoditului partid, să ni-se dea voie a fi mai bine introduși în tainele aparatului de politică militantă, — decât să admitem că în această afacere atât de derutată și odioasă i-ar face cuiva plăcere a-și descoperi legăturile, fie cât de platonice, cu autorul celebrului memoriu.

Noi întrebam pe dl Lazar dacă e întemeiat svonul că D-sa ar fi autorul memoriului *pre-sintat kossuthiștilor prin Ugron*, — iar dl Lazar ne răspunde lămurind originea unui bilet de tren...

Ne-am bucurat dacă am primit și la celelalte chestiuni mult mai importante lămuriri cel puțin tot atât de categorice, pe cât de hotărâte au fost afirmațiile revistei noastre. De altfel și cel mai naiv dintre cititorii noștri își poate închipui că n'am fi avut îndrăzneala a ridică acuze atât de grave (ne gândim acum și la confrății dela „Gaz. Transilvaniei“), dacă informațiile noastre nu ne-ar fi fost comunicate de către oameni perfect introduși în șurubăria complicată a tendințelor de... „moderațiune politică“...

De altfel, noi încă nu ne-am pierdut nădejdea că se va aduce o lămurire definitivă în această afacere peste care nu se poate trece atât de ușor la ordinea zilei, — dacă nu altundeva, măcar în coloanele acestei reviste.

Trupele lui Djavid Pașa decimate. Circulă știri îngrozitoare cu privire la măcelurile albanezilor. Se zice că trupele lui Djavid pașa au fost inconjurate și decimate.

Centenarul lui Șaguna.

O ședință memorabilă a Reprezentanței orașenești din Sibiu.

Istorică sală a magistratului din Sibiu a fost Joi la 7 Octomvrie n. martoră la un act de deosebită importanță pentru noi Români.

Sala era literalmente înțesată de reprezentanții orasului în frunte cu căpeteniile sașilor, cari au ținut să fie în număr complet, iar dintre români au fost de față membrii: Nicolae Ivan, Alexandru Lebu, Pantaleon Lucaș, Dr. Liviu de Lemeny, Ioan de Preda, Dr. Oct. Russu, Dr. Vasile Preda, Dr. Ilie Beu și I. B. Boiu.

La ordinea zilei a fost cererea Consistorului arhidiecezan, pentru de a se da din incidentul festivităților centenarului lui Șaguna, unei strade din Sibiu numele „Baron de Șaguna“.

Referentul magistratului de Hochmeister, a făcut propunerea, ca în vederea meritelor neperitoare ce și a câștigat Șaguna pentru poporul românesc și pentru biserica sa, cum și pentru orașul Sibiu, să se numească strada „Morii“, în care avem școala Asociațiunii, Muzeul Asociațiunii și în viitor are să se clădească Seminarul teologic și pedagogic „Strada Șaguna“.

Dr. Albert Arz de Straussenburg consimte ca să se numească după numele celui mai mare bărbat al românilor o stradă, dar este pentru partea de către parcul orașenesc.

Dr. K. Wolff — directorul casei de păstrare, — într'un discurs însuflețit în care apreciază meritele marelui bărbat al românilor, pledează cu argumente nerăsturnabile să se împlinescă cererea Consistorului.

Prezidentul, primar Albert Dörr, enunță din scaunul prezidențial, că după ce în principiu reprezentanța orașenească în unanimitate este pentru numirea unei strade „Șaguna“, urmează să se decidă numai dacă se primește propunerea comitetului permanent sau a membrului

FOILETON.

Pe-un album.

Petrec cu ochii 'ntreg albumul
Și cu privirea mea umilă,
Gândiri și îndrumări și sfaturi
Culeg din fiecare filă.

Cum văd atâtea rânduri pline
Cu 'nțelepciune de viață,
Imi zic pe gânduri dus: — Sărmane,
Tu nu poți da nici o povață!

Tu doar cu cântece și lacrimi
Îți duci a traiului corvadă,
Copac plâpând, bătut de soartă,
E floarea singura ta roadă!...

Silex.

Pulbere.

Cu cât cauți să te depărtezi de lume, cu atât mai mult ți-o apropii. Natura n'are decât o față și nu schimbă decât o singură monedă.

Cel dintâi și cel de pe urmă... sunt cei mai așteptați apostoli.

Numai cântecul amorului nu se n'vechește!

CHARLES BAUDELAIRE

— Traduceri în proză. —

Binecuvântare.

Când, printr'o hotărâre a puterilor cerești, Poetul se ivește în această lume amărită, numai lui înspăimântată și plină de blesteme, își încheștează pumnii către Dumnezeu, care-o milostivește:

„— Ah, de ce n'am născut mai bine un nod de vipere, decât să hrănesc batjocura asta! Blestemată fie noaptea de plăceri trecătoare, când pântecile mi-a 'ncolțit pedeapsa!

„Findecă m'ai ales pe mine printre toate femeile ca să fiu desgustul tristului meu bărbat, și fiindcă nu pot să asvăr în flacări ca un răvaș de dragoste stărpitura asta pitică,

„Am să-mi vărs necazul ce mă copleșește, pe unealta blestemată a răutăților tale, și am să răsucesc atât de tare copacul ăsta ticălos, încât n'o să-și mai poată deschide mugurii ciumați.“

Ea-și înghite astfel spuma urei și neînțelegând veșnicile planuri, pregătește ea însăși în înfundul Gheenei, rugul hotărît mamelor uci-gașe.

Totuș, în paza nevăzut'a unui inger, copilul desmoștenit se'mbată de soare și'n tot ce

bea, și'n tot ce mănăncă, află ambrozia și nectarul rumen.

El se joacă cu vântul, stă de vorbă cu norii și se'mbată cântând din drumul crucei; și Duhul care-l urmează în pelerinajul său, plânge că-l vede vesel ca o pasăre din păduri.

Toți cei pe cari ar vrea ca să-i iubească, îl privesc cu teamă, sau dacă nu, întărându-se de liniștea lui, caută pe cineva de la care să smulgă o plângere și-și încearc'asupra lui cruzimea.

În pâinea și în vinul hotărât gurei sale, ei amestecă cenușă amestecată cu scuipături necurate; asvără cu hipocrizie ceia ce atinge el și se 'nvinovătește că și-au încurcat drumul cu al său.

Nevasta lui aleargă strigând în drumul mare: „— Odată-ce mă găsește destul de frumoasă ca să mă adore, am să m'apuc de meseria idolilor antici, și vreau să mă intraresc ca dâșii;

„Și am să mă îmbăt de nard, de smirnă, de myr, de ingenunchieri, de cărnuri și de vinuri, ca să știu dacă pot să năruiesc răsând slava cerească, într'o inimă ce mă admiră!

Dr. Arz. La votare pentru contra propunerea d-lui Arz votează 6—8 membri, iar pentru propunerea magistratului și respective pentru propunerea comitetului permanent cel puțin 100 membri, floarea inteligenței și burghezimei sibiiane, și așa se enunță cu însuflețire mare, că strada „Morii“ în viitor va purta numele „Șaguna“.

După acest enunțiat solemn, se ridică membrul Nic. Ivan, și în numele membrilor români, rostește cu glas puternic în limba română următorul discurs:

Stau sub impresiunea unui moment înălțător văzând cum Dvoastră, reprezentanții celui mai de căpetenie oraș din Ardeal, apreciați meritele celui mai mare bărbat al neamului și bisericii noastre, și de aceea grăbesc să vă exprim, în numele conmembrilor români multumita noastră. De azi încolo — numele regeneratului bisericii noastre va sta alături de numele lui *Hermann*, cel ce a adus primele colonii săsești în Ardeal și a întemeiat Sibiul de azi, alături de al lui *Honterus* răspânditorul reformățiunii la poporul săsesc, alături de al lui *Huet* și *Hartenek* luptătorii pentru drepturile poporului săsesc și pentru libertatea religioasă, alături de al lui *Samuil Bruckenthal*, marele bărbat de stat, care a înzestrat Sibiul cu cele mai prețioase comori, alături de al lui *George Daniel Teutsch*, învățatul episcop al Ardealului, care a promovat cultura Sașilor cu neîntrecută dibăcie — și a altor bărbați din timpurile mai nouă, cari s'au făcut nemuritori pentru acest oraș.

Prin votul Dvoastre ați dovedit, că sunteți un popor cu cultură veche, și popoarele culte știu să respecte — memoria bărbaților aleși — fără deosebire de neam și lege. Ați făcut mai mult! Ați înscris în inimile noastre o pagină frumoasă a recunoștinței și a stimei ce Vă datorim. Și dacă azi sunt între noi contraste — Dvoastră ați făcut un pas de apropiere, o punte pe care să putem trece unii la alții și să învățăm a ne respecta reciproc.

Șaguna, a creat instituții culturale în Sibiu, a lucrat cu învățatul *Rannicher* al Dvoastră și ne-a dat o constituție, din care au răsărit cele mai tari așezăminte ale noastre și după cum, conducătorul Dvoastre domnul *Dr. Wolff* l'a apreciat — el are și pentru orașul Sibiu merite neperitoare. Deci votul Dvoastră este pecetluirea adevărului istoric, că Șaguna a fost regeneratului bisericii noastre — iar pentru orașul Sibiu un cetățean mare și distins. În urma muncii lui se ridică falnic catedrala noastră și alte zidiri monumentale, cari sunt podoaba orașului. Vă asigur dlor, că votul Dvoastră va face cea mai bună impresiune în toate colțurile locuite de Români și va chezașul o conlucrare armonică — a noastră — cu Dvoastră, fii aleși ai orașului Sibiu.

Vorbitorul Românilor a fost de toate părțile felicitat. Cu aceste memorabile sedință din 7 Oct. 1909 s'a terminat.

REVISTA POLITICĂ.

184 de ani de închisoare ordinară. După 7 luni de dezbateri, s'a sfârșit și procesul de înaltă trădare pornit, înaintea tribunalului din Agram, împotriva alor vre-o 53 de Sârbi din Croația.

Marti s'a publicat sentința tribunalului prin care 31 de acuzați sunt condamnați la închisoare ordinară de la 5 ani până la 12 ani.

Și anume au fost condamnați: Adam și Valerian *Pribicevics* la 12 ani închisoare grea, Ioco *Orosenian* la 7 ani, Vaso *Lucaes* la 5 ani, Gaic *Zifcovic*, *Radovan Malobabics*, *Nicolae Rebrasca*, *Stanca Rebrasca*, *George Koncsar*, *Stevo Kacsar*, *Milan Csorici*, *Paul Matiasievics*, *Stevo Radovanovic*, *Lika Ervatjanin*, *Lazar Bacsics*, *Vaso Vukdraiovics*, *Mile Mitrics*, *Daniel Podunovic*, *G. Iagvics*, *Milan Vukevics* la câte 5 ani închisoare; *Petru Petrovics* la 7 ani, *Milan Boroevics* 6 ani, *Stefan Bekics* 8 ani, *Simon Zifkovic* 6 ani, *Bogo Hrvatlanin* 7 ani, *Georg Arat* 6 ani, *Stefo Kalember* 6 ani, *Dr. Alexander Giurics* 6 ani. Ceilalți 22 de acuzați au fost achitați.

o

Wekerle la Viena. Miniștrii demisionați s'au intrunit, cu ocazia onomastice Maj. Sale la un consiliu în care au discutat situația politică, fără să poată constata nici cea mai slabă licărire de nădejde.

Ministrul-președinte *Wekerle* va pleca în curând din nou la Viena pentru a informa pe Maj. Sa asupra mersului crizei și a face propoziții cu privire la bărbații politici cari vor fi chemați în audiență pentru a-și spune părerile și sfatul asupra rezolvirii crizei.

Audiența lui Kossuth.

— Situația politică. —

Audiența de Sâmbătă a lui *Kossuth*, dela care unii așteptau atât de mult, a trecut fără să fi contribuit la limpezirea situației politice.

Maj. Sa l-a primit pe *Kossuth* într-o audiență de două oare, a fost „afabil“, dar *Kossuth* n'a părăsit Burgul ca viitor ministru-președinte cum socotiau partizanii săi.

Rezolvirea crizei politice de acum nu se mai poate face fără știrea și consimțământul viitorului monarh, a actualului moștenitor de tron, și e știut că principele moștenitor n'are simpatie nici pentru partidul *kossuthist*, nici pentru aspirațiile lui... ne-săbuite.

Audiența lui *Kossuth* a fost precedată de audiența moștenitorului de tron la Maj. Sa. Influența viitorului monarh asupra chestiilor politice interne începe să se resimtă tot mai mult în tabăra *kossuthistă* din *Budapesta*, cari — cu toate aceste — speră că vor putea să realizeze banca autonomă sau, renunțând la această cerere, să ajungă ei singuri la putere.

Deocamdată, însă, s'au stins nădejdiile *kossuthistilor*. S'a convins și *Kossuth* că planul său de rezolvire a crizei e irealizabil, fiindcă *Viena* nu mai vrea să știe de nici o concesie militară, ci stăruie ca guvernul coaliționist să-și împlinească misiunea până în capăt, alcătuind el reforma electorală.

E interesant articolul ce-l publică asupra acestei audiențe ziarul *vinez „Vaterland“*, care își primește inspirațiile din cercuri cari stau aproape de moștenitorul de tron.

„Și când m'oi sătura de glumele astea păgâne am să-mi pun pe dânsul mâna moale și puternică; și unghiile mele, asemeni unghiilor de scorpion, vor ști să-și taie drum până'n inima lui.“

„Ca o păsărică ce tremură și se sbate voiu smulge inima aceasta roșie din pieptul său și o voiu asvârli cu scârbă ca să-mi satur câinele!“

Poetul senin își ridică brațele credincioase spre Cerul unde vede un tron minunat și luminile uriașe ale minții sale înțelepte îi arată fața popoarelor furioase:

„Fii binecuvântat, Dumnezeu meu care dai suferința ca o vindecare cerească a necurătențiilor noastre și ca cea mai bună și mai curată băutură care pregătește pe cei puternici pentru plăcerile sfinte!“

„Știu că păstrezi un loc poetului în rândul prea fericiților sfințelor *Legiuni*, și că-l poștești la vecinica sărbătoare a *Tronurilor*, a *Virtuților* și a *Dominațiunilor*.“

Știu că durerea e singura nobleță pe care nici odată n'o roade pământul și iadul, și că trebuie să stăpânesc toate vremile și toate lumile pentru a-mi împlini cununa mistică.

Dar giuvaerurile pierdute ale anticei *Palmyre*, metalurile necunoscute, perlele mării, așezate de mâna ta, n'ar fi îndeajuns pentru astă diademă luminoasă;

Căci ea nu va fi făcută decât din lumină adevărată, scoasă din căminul sfânt al celor din tăiu raze și care nu-și găsește în ochii muritori, ori cât ar străluci ei, de cât niște oglinzi întunecate și plângătoare!“

Înălțare.

Deasupra bălților, deasupra văilor, a munților, a pădurilor, a norilor, a mării, dincolo de soare, dincolo de ether, dincolo de hotarele văzduhurilor instelate.

Sufletul meu, tu te miști isteț și ca un bun înotător ce se desfăta-n undă, străbați cu veselie, cu o nespasă și bărbătească voluptate, adâncile necuprinsuri.

Sboară departe de tot de aceste miazme bolnave, du-te să te cureți în aerul de sus, și bea, ca o pură și cerească licoare, focul clar, ce umple văzduhurile limpezi.

În dosul urâtului și al necazurilor nenumărate ce ne'nearcă viața-ntunecoasă, fericit e cel ce poate să se avânte, cu o aripă puternică, spre câmpurile luminoase și senine!

Acela ale cărui gânduri se înalță spre cer ca ciocârliile dimineața, acela plutește deasupra vieții și înțelege ușor ceia ce-și spun florile și lucrurile netnsuflețite...

Natura e un templu...

Natura este un templu'n care stâlpii vii fac câte-odată să se audă vorbe nentelese; omul trece p'acolo prin păduri de simboluri cari îl privesc cu ochi prietenești.

Ca niște lungi ecouri ce se amestecă de departe într-o întunecoasă și profundă unitate, vastă ca noaptea și ca seninul, își răspund parfumurile culorile și sunetele.

Sunt parfumuri fragede cum e carnea de copil, dulce ca un flaut, verzi ca livezile, și altele, corupte, bogate și triumfătoare,

Imprăștiindu-se ca lucrurile infinite, cum e chihlibarul, moscul, rășina și *Smirna*, cari cântă beția sufletului și a simțurilor...

Pulbere.

În teatru, cineva poate găsi și comedie și viață. Actorul nu-i decât un prolog al vieții și teatrul un epilog al ei.

Cu cât mai mult slefuiști aurul, cu atât mai mult strălucește...

Ziarul vienez spune că, înainte de toate, Kossuth ar fi declarat Maj. Sale că el nu pre-tinde în serios înființarea băncii independente pentru anul 1912 și are nevoie acuma de această chestie numai ca un ventil, în situația grea de astăzi. Prin dreptul de a începe de pe acum pregătirile necesare, el înțelege numai libertatea de a putea agita înainte publicul pe tema aceasta. Aceasta agitație va fi însă astfel făcută, încât peste trei ani majoritatea să se pronunțe pentru banca comună și nu contra ei.

La aceste declarații ale lui Kossuth, după Vaterland Impăratul ar fi răspuns că:

1. Este nedemn pentru coroană să se pre-teze unor astfel de păpușerii.

2. Coroana nu se simte chemată să sal-veze partidul independent din încurcătura în care l'a băgat grupul băncii.

3. Dacă i s'ar da lui Kossuth dreptul de a continua agitația, de sigur că peste trei ani toată lumea va fi contra băncii comune și nu pentru ea, cum promite Kossuth.

În chestia reformei electorale, Kossuth a declarat că e gata să accepte votul universal și egal; numai votul secret ar vrea să-l lase deo-camdată în suspensiune.

El cere un guvern independent, cu membri de încredere ai coroanei, care să facă reforma electorală.

La aceasta Impăratul ar fi răspuns că în-treaga coaliție s'a obligat să facă reforma elec-torală, dacă n'o poate face, nici el nu poate în-sărcina o singură grupă a coaliției s'o facă și se vede nevoit să însărcineze pentru aceasta alte persoane. De altfel el e mulțumit de reve-nirea la ideea votului universal și egal și crede că Kossuth ar putea atrage la această idee în-treaga coaliție.

În nici un caz însă nu se mai poate lucră cu actualul parlament. Dacă nu se va reuși a se reînființa coaliția, coroana va fi nevoită să disolve parlamentul și să facă alegeri nouă cu parola votului universal, acordat de coroană. Acest drum nu poate da loc la complicații, de oarece coroana se va adresa poporului pentru a-i da drepturi și nu pentru a-i lua.

Prin urmare Kossuth să încerce serios rezolvirea crizei în acest senz; hotărîrea definitivă a coroanei se va da numai după ce Kossuth se va fi hotărît definitiv pentru ori contra părerilor monarhului.

Și ce va urmă acum?

Nu există decât două posibilități: sau vor primi kossuthiștii condițiile puse de Viena pentru a alcătui guvernul sau apoi va urmă un nou guvern în afară de parla-ment, cu disolvări de cameră și alegeri noi.

O epocă nouă va trebui să răsără și în Ungaria aceasta ajunsă pe mâinile unei oligarhii iubitoare de plăceri eftine.

Sașii și — Dr. Emil Babeș.

Dela un membru marcant al partidului nostru național, primim spre publicare următorul articol:

Politica de duplicitate a domnului Dr. Babeș, a aflat un refuz categoric în toate straturile locuite de români și acțiunea por-nită a fost astfel demascată, că nu credem să-i mai vie gustul nici dlui Babeș, nici ortacilor săi, dacă cumva îi are, ca să dea directive în ținuta politică și națională a poporului românesc.

Stee Dl Babeș izolat la locul său, și lase în grija altor oameni, cu legături și cu rădăcini în popor, grija de soartea popo-rului român.

Nici n'am mai fi revenit la acțiunea nenorocită a dlui Babeș, dacă Sașii noștri nu i-ar fi dat o importanță pe care n-o merită.

Anume, compatrioții noștri s'au gândit ca nu cumva învățând și Români a fi „circumspecți“, să se dea la învoială cu kos-suthiștii și apoi drept urmare a învoelii să se năpustească asupra sașilor rămași fără prieteni politici și să-i înghită într'o lingură de apă.

Ziarul „Kronstädter Zeitung“ eră mai cuprins de groaza unei eventualități de acest soi, iar conducătorii de aici s'au grăbit să ceară dela dl Babeș direct deslușiri asupra gândului său — și gata spre servire — dl Babeș i-a liniștit prin un comunicat pu-blicat la loc de frunte în „Tageblatt“-ul si-bian. Ei nu, dlor compatrioți, noi nu facem alianțe nenaturale, noi nu ne legăm și cu dușmanii comuni, ca să vă putem face stricăciuni, căci dacă am face așa ne-ar stă rău, foarte rău.

Noi mai bine suferim împunsăturile dvoastră îndreptate contra noastră, suferim să fim câte odată și nesocotiți, dar nu căutăm aliați nenaturali cu cari să vă punem scălușul în gură. Noi ținem mult la pro-verbul „ce ție nu-ți place altuia nu face“ și fiindcă nu ne place când vă vedem săru-tându-vă azi cu Széll, mâne cu Tisza, poi-mâne cu Andrassy, noi nu vă putem imita în punctul acesta.

Noi avem programul nostru bine sta-bilit. Noi, numai prin noi și prin puterea noastră vrem să trăim, și dacă avem putere de viață vom trăi, dacă nu, nu merităm să trăim și să fim factori în viața statului.

Alianță nu facem, nu ne pricepem la șiretlicuri, și de aceea noi nu vom urmă nici sfatul dlui Babeș, nici al acelor cari ne împing spre a căută aliați

Aliații noștri naturali ar trebui să fie toate naționalitățile, cari sufăr sub stăpânirea oligarhiei maghiare. Dacă sașii nu vor să înțeleagă rostul acestei alianțe naturale, nu e vina noastră.

Conducătorii lor pornesc dela teza falsă: „Mai bine cu pînteni, decât cu opinci“. Și noi nu le stricăm gustul, deși este o apu-cătură nedemnă a susține, că s'a făcut de când e lumea și de când trăim împreună vre-un sas — român. Din sași maghiari — am văzut sute și mii.

Noi am căutat mult după acel sas ro-manizat, dar nu l-am aflat și nu-l aflăm, căci nu este în întreaga Transilvania.

Dar șiretlicul rămâne șiretlic, și el ser-vește numai de paravan pentru a justifica pornirea unora dintre sași, de a ne strâm-toră pe teren economic. Am zis anume strimtoră, căci după ce vedem că se petrec în comunele rurale amestecate cu români și sași, am fi putut folosi un termin cu mult mai aspru.

Este adecă în anumite părți și cercuri o pornire nejustificată contra noastră pe teren economic, și dacă am începe și noi cu represalii, cumpăna rezultatului ar cădea jos în defavorul sașilor. Noi nici la această măsură nu ne-am hotărât, pentru că noi nu credem că răsboiul și vrajba sunt armele potrivite pentru a rezolvă chestiile de con-

Ideile și apele, sunt curate... până nu dau de oameni.

Deopotrivă obosesc și lumina ca și intu-nericul.

Gunoaietele 'ngrașe pământul și nimicurile pe oamenii slabi.

Numai în întunericul minței, e fatală orice lumină.

Flacările, timpul și dragostea, las în urma lor tot ce-i mai frumos, mai vorbitor și mai măreț în lumea asta: ruini.

Între nebuni și între cei ce cutează — se 'mparte viața.

Florile moarte miros. Tot așa și sufletele dragi...

În legile creștine, lumina și viața vecinică, cobor dupe Calvar...

— Cât de fericiți sunt cei ce pot crede!

Vieța se începe și se sfârșește cu fiecare din noi. Atât ești părtaș vremilor, cât ai fost și atât ai de încheat ție-ți, cât ai gândit.

Numai aceasta să fie datoria unui gânditor: de-a face oamenii mai buni?

Horia...

Pe-omorătoarea roată, ca tâlharii
Ce nu cunosc nici cerul, nici pământul —
Te văd întins și chinuit, martire
Și sfâșiat ca nici o altă fiară.

Tu'n mîntea mea trăiești ca mucenicii
Ispășitori ai răului din lume
Și crești mai mult în ochi-mi și 'n simțirea-mi
Cu cât se 'nalță sufletu-mi la tine!

Cu fiere și cu viclesug amarnic
Te-au adăpat păgânii, mișelește
Și cu de spini coroană pe-a ta frunte,
Ei te-au scuiptat, batjocorindu-ți fața.

Cu sulita pierzării 'nveninată
Străpuns'au pieptul tău călit în soare
Și-a' inimii bătăi înflăcărare
Cu furci de fier, le-au sugrumat în sânge.

... Și nu știu cum, trăindu-ți vremea, Horia,
Mă 'neacă dorul răsvrătirii tale:
În muncile ce-ai ispășit, străbune,
Un neam întreg se svârcolește astăzi!

Și'n juru lui, ca 'n jurul tău, călăii,
În sfat pieirei, spintecându-i pieptul —

Ca tine 'năbușit și „el“ se stinge
Și nici-un strigăt nu-i închiagă gura!

Nici ochii nu-i sunt plânși și nici florii
Răsvrătitori ai morții nu-l abate —
Senin și mândru urc'acum Golgota
Purtându-și singur crucea răstignirii...

Prăpastia ce cască dinainte-mi
Și nici vr'o opintire vremii noastre
Nu cerc să dau cu aeroase visuri:
Ducându-și singur crucea răstignirii...

Lumina prigonită, se mărește
Și sufletul încătușat, renaște —
Evlavie mai multă e-'n-icoana
Căzută l-a'altarului picioare!

— Ca Phoenixul sfințit al vechei Grecii
Țărâna ta împrăștiată, Horia,
De mâni ucigătoare și 'ndrăcite —
Renaște 'n noi acum, cuceritoare!

Și sângele uitărilor apostoli
Vărsat pe strămoșeasca-ne moșie,
Ca spiritul ispititor al morții,
Cerșește pentru sufletu-i, dreptatea!

D. Marcu.

troversă economică între români și sași. Așteptăm și aici, ca să vadă ei cu ochii lor, că nu au să ajungă la rezultatele dorite de dânșii.

Brațe multe și vânjoase ca ale noastre cu toate scăderile, trebuie să cucerească teren, ori vor voi stăpânii noștrii ori nu vor voi.

Și dacă mergem mai încet în drumul nostru, mergem sigur înainte și piedecile ce ni se pun ne oțlesc tot mai mult, ca să ne încordăm puterile pentru de a ajunge la liman, dar aceasta noi nu vrem să o înțelegem că avem să eșim învingători asupra sașilor, ci să ne bucurăm deopotrivă de drepturi egale și ca să putem trăi mai în tihnă și mai în liniște împreună, și de se poate să ținem iară împreună pieptul față de cei ce se poartă cu gând rău împotriva noastră. Așa gândim noi — și gândul nostru este curat!

Nu mai ne batem cu guvernul! De-acum Ardrásy poate doborâ toate temnițele, căci noi nu vom mai căuță să străbatem între zidurile lor pentru a ispăși atentaturile noastre contra „ideei de stat maghiar“, — de-acum ne batem cu... de-ai noștrii!!

„Severinul“ ne-a făcut proces de calomnie. Zice dl Bordan că i-am calomniat onoarea și fișica, atunci când am numit-o ploșniță!

... Ce are biata ploșniță decât că nu miroase tocmai frumos când te-ai apropiat de dansa... și „Severinul“ e el de mai mult vinovat decât că pute când îl citești?... Noi n'am făcut, păcatele noastre, decât să apropiem elementele asemuitoare din natură...

Incât ne privește, vom sta și de data aceasta pe banca neagră, pentru a întâmpina balele „Severinului“ și pentru a se convinge încă odată lumea cinstită cât gunoii mai e în casa noastră și câte obrazuri mai avem încă lipsite de simțul rușinei...

Vrednic și just este! — zice „Ghedeon“ într'un articol de tînd publicat în „Ungaria“ — vrednic și just este verdictul care s'a adus de către Curtea cu juri din Cluj, celor dela „Țara Noastră“!

— Câte rabdă hîrtia, câte rabdă sufletul și câte rabdă Dumnezeu!!

CRONICA LITERARĂ ȘI ARTISTICĂ.

A murit Gheorghe din Moldova, unul din poezii citați ai generației noastre.

Publicist indemănatic, defunctul a propagat în ziarele din capitala Moldovei principiile partidului liberal, al cărui membru devotat era. Acum în urmă, G. Kernbach — numele defunctului — a fost prefect al județului Iași.

Opera lui literară e destul de bogată. Poeziile lui sunt oglindirea unor sentimente curate: gingășie și romantism și o nespūsă exuberanță de viață.

Reproducem aci, trei, din cele mai caracteristice poezii ale sale:

Pe nisipul din grădină...

Pe nisipul din grădină
Fermecat de-al tău amor
Scris-am eri gândind la tine:
Te iubesc și te ador.

Peste noapte bătu vîntul
Și eu, azi, n'am mai găsit
Pe nisipul din grădină
De cât vorba: Te-am iubit!...

Cînd eram copii-odată...

Cînd eram copii-odată
Mii de sărutări mi-ai dat
Dar acum nu-mi dai niciuna:
Ești femeie, sunt bărbat!

Ca s'o mai sărut odată
Fă tu Doamne tot ce știi
Și de nu mai știi nimica
Fă-ne Doamne iar copii!

Epitaf.

Eu mă duc și las în urmă
Plin de versuri un caet
Versuri care n'au să-mi deie
O cunună de poet.

Dar în veci ele-au să spuie
Că muncit de-un foc nestins
Cât am stat aici în lume
Mult am răs și mult am plâns.

Guvernul italian va proceda în curând la desgruparea vilei lui Horațiu. Săpăturile vor fi făcute pe baza indicațiilor profesorului Pasqui care a reușit să stabilească cu ajutorul unor codice antice și conform indicațiilor găsite în scrierile lui Horațiu — locul unde a fost această vilă.

Operile postume ale lui Ibsen vor apare la 15 Octombrie în patru volume, conținând și un comentariu asupra producțiilor literare ale lui Ibsen începînd cu prima lui dramă, *Catilina* și sfîrșind cu epilogul „Cînd ne trezim noi morții“. Aceste volume vor apare în același timp în Cris-tiania și Berlin.

Gerhart Hauptman, celebrul dramaturg a terminat acum un roman. E prima sa operă în genul romanului. Asupra titlului și conținutului nu se știe încă nimic, dar la 17 Octombrie el va ceti la o serată literară din Berlin câte-va capitole din noua lucrare.

Curiozitatea în jurul piesei „Chantecler“ a lui Rostand e atât de mare, încât de abia pusă în repetiție teatrul „Port St. Martin“ are reținute bilete de peste 30.000 lei!

Grigore G. Tocilescu, unul dintre profesorii de seamă ai țării Românești, a murit săptămîna trecută.

Defunctul a avut epoci frumoase de stră-lucire. A fost un bun istoric și un neobosit cercetător în ale arheologiei.

Inițierea muzeului tolstoian, din Peter-sburg, unde vor fi expuse și păstrate toate ope-rele marelui scriitor și tot ce este referitor la el, mai de valoare, a făcut ca cercurile literare ru-sești să destineze un local pentru inițiere unei secțiuni pentru expoziția scrierilor autorilor ruși în localul „Academiei de științe“. Această pro-punere se bazează pe faptul că în ultimele decenii literatura rusă a dat un contingent consi-derabil de scriitori de seamă cari au fost pe deplin apreciați mai mult în Franța, Anglia și Germania.

În această expoziție vor fi reprezentați toți liricii și romancierii și dramaturgii de valoare ai Rusiei de la primii clasici până la cei din urmă reprezentanți ai „Modernismului“ rus. Nu vor fi expuse numai volumele și manuscrisurile ci, por-trete și busturi ale autorilor, și în general se va expune numai tot ce contribuie la stabilirea ori-ginalității și caracteristicii scriitorilor mari ai Rusiei.

Zilele acestea s'a inaugurat în „Hall du Grand Palais“ din Paris, prima expoziție con-sacrată noii industrii a locomotiunii aeriene. Figurează toate aparatele de aviație și de aero-statică despre cari s'a vorbit atîta în timpul din urmă. Locul de onoare îl ocupă micul monoplan Blériot, aparatul, cu care sportmanul îndrăzneț a traversat canalul Minecei cîștigînd premiul de 25,000 fr. creat de ziarul „Daily Mail“ și care marchiază o dată în istoria lumii. Aripele, cărma, planurile stabilizatoare ale mașinei ușoare sunt acoperite de mii de iscălituri, martore ale unei mulțimi de admiratori. Alături de marele „alba-

tros“ al lui Latham, face un contrast curios cu minusculul monoplan al lui Santos-Dumont.

Afară de aceste „mai grele decât aerul“ sunt expuse dirigeabile și sferice: un montgol-fier, străbunic ale baloanelor actuale; un aero-stat de asediu și cel mai mic dintre autobaloane, Zodiac.

George Moceanu, un vechiu profesor de gimnastică, a încetat din viață în București la vîrstă de 76 de ani. Lui i se datorește în cea mai mare parte răspîndirea gimnasticii în țară, precum și inițierea de societăți în acest scop. De naștere era ardelean; a făcut călătorii prin toată lumea, făcînd cunoscute pretutindenea dansurile noastre naționale.

Cecilia Delavrancea la Sibiu. Un oaspe preaplăcut a avut Sibiuul în zilele trecute. Vestita pianistă a cercetat Sibiuul în societatea unor rudenii ale sale și a petrecut aicia câte-va zile la familia dlui *Dr. Octavian Russu*, care a aranjat în onoarea ei o serată muzicală. Astfel am avut ocazia a admiră cu adevărat grandioasele ei prestațiuni la pian. A studiat pianul 7 ani la conservatorul din Paris, obținînd la încheierea cursului I premiu, și admirația celor competenți. Infățșarea simpatică ce caracterizează pe pă-rinții ei, farmecul dulce din graiul de aur alui Delavrancea, sunt unite în dșoara Cecilia cu o modestie care te cucerește și cu o drăgălășenie care te face să n'o mai uiți. Iară arta, cu care stăpînește clapele pianului, e neîntrecută. Ai crede că-i cu neputință să aibă omul atîta măe-strie în degetele mînilor, dacă n'ai vedea și n'ai auzi! Nu-i mirare, că la Paris i s'au fotografiat mînilor! Dzeu să-i ție darul, ca să poată face cinste neamului nostru.

Din România

— Insemnări din București. O carte nouă. —

Capitala s'a răcorit. Lumea se întoarce de la munți, de la mare, din străinătate; cafeenele și berăriile sunt iarăși pline, calea Victoriei e tixită de două trei ori pe zi de de-abia mai poți străbate. Se închid stagiunile în grădinile de vară; în schimb s'a deschis acum câteva zile teatrul Davila — în fond tot un teatru de vară, adevăc un teatru de reclamă americană și de petrecere ușoară. În vitrinele de pe calea Victoriei vezi fotografiată în jurul d-lui Davila noua companie dramatică; la fotoglobul de pe Bulevard acelaș tablou mărit, cât un întreg perete, oprește pe tre-cători. Semn rău însă: joacă și dl Davila, pentru a dovedi că nu are talent și semn și mai rău: la clădirea teatrului reparațiile merg încet, o s'o apuce ploile toamnei și earna tot în halul de ruină și de dărăpănare în care să află acum. Și în timp ce cucuvaele încep să se rotească pe deasupra acestui teatru, imediat din ambiție și concurență, din gândul de a răsfiță un anumit public, la Teatrul Național se pune în scenă „Viforul“ lui Delavrancea. Așteptăm.

În însuflețirea de pe stradă de-abia se în-seamnă cînd oaspeți noi cercetează orașul. Fran-cezii au trecut pe aici într'o fugă, nu capitala veni-seră ei s'o vadă, această palidă traducere a ca-pitalelor din Apus. Curînd după ei au sosit aci tot din Constanța studenții congresiști, căți mai rămaseră se facă excursia până la sfîrșit. Au vizitat ce au putut și cum au putut după atîtea nopți de neodihnă, — nu le-a lipsit nici dramul de noroc, care-ți trebuie negreșit cînd faci o ex-cursie. În parcul Carol I aveau loc, chiar în ziua sosirei lor mari serbări populare date de socie-tatea „Hora“ pentru mărirea fondului necesar excursiei la Viena a acestei societăți. Oboseala congresiștilor a dispărut ca prin minune, fără ei s'arbările par'că n'ar fi avut farmec. După defi-larea cortegiilor de care cu boi, din care coris-tele îmbrăcate național aruncau flori, a urmat

concertul dat de „Hora“ în Arenele Romane. Am auzit acolo o parte din repertoriul cu care societatea se va prezenta la Viena — bucăți populare fermecătoare, între altele stilizarea chiuiturilor din hore, care au stârnit un entuziasm înflăcărat. A urmat o mare horă în arene, în care și-au dat mâna coriștii, coristele și studenții.

Seara congresiștii s'au adunat la o agapă intimă de despărțire. S'a petrecut după chipul studentesc german cu bere și cântece, cu însuflețire și voce bună care singură poate cimentă acea solidaritate studentescă fără de care tineretul nostru universitar nu-și poate crea o viață nouă.

Presa lăncezește în așteptarea începerii campaniei politice și a deschiderii sesiunii parlamentare. Cele două organe bisericesti de luptă au reapărut cu toată vehemența lor din anul trecut. Ele stârnesc o adevărată consternare în cercurile conducătoare bisericesti, ceea ce dovedește ca anumite stări din Biserica noastră sunt anormale.

Face sgomot o carte nouă, urmare tocmai a acestor frământări, *Biserica și Românismul* de C. Cernăianu, licențiat al facultății noastre de teologie. E o lucrare îndrăzneată, așa de îndrăzneată, încât mulți au crezut că numele de pe copertă nu e al autorului ci e un pseudonim. Facultatea de teologie dăduse ca subiect pentru o lucrare ce trebuia premiată: Rolul bisericii în trecutul neamului nostru. Se prezintă și dl Cernăianu, însă lucrarea e respinsă. Totuși el îndemnat de prieteni și de unii dintre profesori o dă publicității. Și cum se întâmplă adesea cu astfel de prilejuri, de lucrarea premiată nu se mai ocupă nimeni, pe când cea respinsă face valvă, stârnește un întreg vârtej. Sprijinit pe cercetările unor învățați de valoare indiscutabilă: un Iorga, Bunea, Dobrescu, autorul ajunge la concluzia că biserica noastră ortodoxă, pe care în această formă n'o avem decât din veacul al X-lea, departe de a fi fost cea mai de seamă instituție de cultură națională cum se susține, a fost tocmai piedeca care a stânjenit dezvoltarea firească a acestei culturi. Această biserică, spune dl Cernăianu, a slujit întâi cultului slavone și a fost cât pe aci să înăbușe pe veci viața noastră națională, a slujit după aceea cultului grecesc și eră cât pe aci să ne înăbușe a doua oară. Și dacă totuși din sânul bisericii a eșit un curent de cultură, de carte românească, apoi asta se datorește tocmai luptei dintre cele două forme străine ale ei și se datorește mai ales izbiturilor care se dădeau acestei biserici ortodoxe instrăinate din afară, din partea bisericii calvine ce căută să dobândească prozeliți sprijinind cultura proprie a fiecărui neam. Dacă Biserica a avut câțiva ierarhi mari, care au dus cu un pas mai departe cultura și viața națională acesta-i meritul exclusiv și personal al acestor ierarhi și nu al Bisericii care-i ținea încâtușați în formele ei rigide isvorâte din o organizație și un spirit străin.

Se dau citate, multe și mari citate din Istoria Bisericii române de N. Iorga și din cursurile dlui N. Dobrescu și se trage din aceste citate concluzia logică imediată, de care cei doi mari învățați par a se feri, sau a cărei gravitate caută a o atenua.

Cartea nu se poate apăra de învinuirea de a fi tendențioasă: tendința răsare din Motto și răsare mai ales din analiza scurtă pe care autorul o face Bisericii unite din Ardeal din printr-o misiune mari, pe care această Biserică a îndeplinit-o pentru redreptarea noastră culturală și națională.

Lucrarea aceasta e cu atât mai vrednică de luare aminte cu cât sunt numeroși aceia cari în intimitatea lor au aceiași convingere și cu cât nemulțămirea crește în Biserica din Regat, izbită din ce în ce mai dureros în independența și în puterea ei spirituală.

Presa a primit-o mai mult cu surprindere decât cu înțelegere.

Convorbirile Literare o laudă, în timp ce *Viața Românească* găsește că „opera dlui Cernăianu e un aspru rechizitoriu făcut bisericii noastre“ însă că autorul „n'a căutat să redea trecutul în legătura cauzală a evenimentelor, ci s'a mărginit la un rezumat al lucrărilor dlor Iorga, Bunea și Dobrescu, rezumat însoțit de comentarii pasionate și violente“ — ceea ce de altfel nu-i absolut just. *Noua Revistă Română* o laudă deasemenea și o recomandă cititorilor ei într'un număr; în numărul următor însă dl Rădulescu-Motru își ia de seamă și aducându-și aminte că ceea ce dânsul scrisese altădată în *Cultura Română* și *politicianismul* nu cadrează cu concluziunile din cartea dlui Cernăianu, retractează cele scrise în numărul precedent citând un pasagiu din propria lui operă.

Dl Iorga o judecă în *Neamul românesc literar*: „Lucrare inteligent făcută“ susține însă că discuția e interesantă și că suntem ceea ce suntem.

Cu atâta însă nu se poate împiedeca răspândirea acestei cărți și nu se pot răsturna părerile emise în ea. În afară de orice tendință spiritul caută adevărul și pentru respectul acestui adevăr dl Iorga, autor al *Istoriei Bisericii române* și dl N. Dobrescu, profesor de această materie la facultatea de teologie din București, au datoriat să ne lămurească.

G. C. Ionescu.

Educația țaranului român.

Prin conținutul vieții religioase a poporului nostru se explică unele fenomene din viața lui sufletească. Bunăoară îndelunga lui răbdare și umilinta adeseori dusă până la slugărnicie.

De i-se întâmplă o nenorocire, provenită dela vre-o persoană, mai mare și mai tare decât el, țaranul român nu umblă să-și răsbune, deși s'ar afla căi și mijloace suficiente, ci se mulțumește cu exclamația: „Lasă, că-i va răsplăti Dumnezeu“. Numai atunci își răsbună, când poate să o facă imediat, în focul mâniei. Mai târziu se calmează și revenindu-și la fire, intră la mijloc *judecata rece*, cu învățămintele bisericii creștine, pe cari le-a învățat la casa părintească și deja de pe atunci au penetrat în spiritul lui, făcânduși un bun culeuș, între straturile primordiale ale sufletului său. Nu zic, că nu vor fi cazuri singuratic, unde răzbunarea se face după o lungă premeditare, dar acestea deși sunt, ele trebuie să fie foarte rari și unde le găsim, provin de la oameni, cu o cultură mai superioară. Da! *intelectualul* român e foarte răzbunător, mai ales acela, a cărui cultură e unilaterală și superficială. Acesta, atacat în demnitatea sa personală, devine mai furios decât o fiară sălbatică. Sunt oameni, cari au ajuns în poziții înalte, favorizați de cine știe ce împrejurări. Locul, unde sunt, nu'l merită și nici că pot să aibă privirea și mai ales inima, ce o cere această poziție, din care mult bun dar și mult rău se poate revărsa asupra supușilor. Aceștia sunt foarte susceptibili. E de ajuns, să-i șoptească un cățeluș, cuvinte de hulă la adresa unui subaltern, om superior ca intelect și moral, dar, cu capul său și cu o independență inerentă firilor superioare. Numai decât și dă crezământ nemernicului păcător și se pune pe lucru: spre a-i afla omului de treabă tot felul de vină și greșală. E interesant a studia procedeul de urmat al acestor hiene. Incep cu nimicuri; pun atacuri la cale pe delături; nu se sfîșie de nici un mijloc, numai să poată târî în tină și pe omul curat. Curg intimidările, curg pornirile de cercetare, că doară doară îl vor putea *muia* dacă strivi nu-l pot. Află nemerniciei, că stejarul stejar rămâne și că nu toți oamenii sunt tufă. Apoi doară cinstea și vrednicia cuiva cum și capabilitatea lui se pot vre-o dată strivi. Nu-i putere lumească să le

birue. Nu e ertat din punctul de vedere al logice naturale să *construiești chipul unui om* după o singură calitate. Pe om ai să-l primești în totalitatea sa și apoi să-ți spui verdictul. *Curățitorii moravurilor și harnicii cercetători* după alții.

Așa sunt așa numiții inteligenți răzbunători gândească-se cum au fost ei în vremea lor și cum mai sunt și astăzi. Se adevărește durere prea des „vede paiul în ochii altuia, dar bârna din ochiul propriu nu“.

Așa sunt așa numiții inteligenți: răzbunători și bârfitori, până la scârbă. Poporul de jos însă: nici decum. Priviți-l și studiați-l și vă veți convinge de adevărul spuselor mele. Se înțelege nu vă mulțumiți cu un studiu superficial și grăbit! Îngăduiala aceasta a țaranului nostru din Ardeal de multeori e bună dar de multeori denotă o slăbiciune, de care vrășmașul caută să profite. Prea îngăduitor din cale afară, încă nu e bine să fi, că atunci toată lumea te calcă în picioare și trece peste tine la ordinea zilei.

Ași putea să spun unele cazuri singuratic, unde blândeța țaranului i-a fost spre stricăciune, dar nu o spun, ci vă indemn să priviți pe la micii slujbași administrativi de prin satele românești și veți vedea adevărul spusă mea. Dar apoi, chiar noi, ca popor în luptele pentru existența neamului nu am pierdut tocmai din cauza acestei blândețe îngăduitoare. Nu provoc casuri istorice, ci evoc numai atenția cititorului spre a și-le improspăta el din cunoștințele ce le are. Da! da! de multe ori am pierdut, căci am fost niște „lasă-mă să te las!“ și apoi lumea e a obrasnicului, care mănâncă prasnucul, nu a melului blând și tăcut.

Vor zice unii, că această tăcere de multeori a fost bună. Nu o contest, dar poate că eră și mai bună îndrăzneala, căci atunci nu aveam atâtea de îndurat și nu se tământă așa de mult procesul de clarificare a situației neamului nostru. Vorba, e că peste ce a trecut, nu mai putem reveni și să-o prefacem din rău în bine. Am trecut și basta. Dar am fi niște *nepricepuți* și nevrednici de frumosul nume, ce-l purtăm, dacă din pășniile trecutului, n'am trage învățături pentru viitor.

Studiarea trecutului (cu ochi de filosof) este cheia, care ne va descuia poarta viitorului și atunci vom putea zice cu poetul:

„Viitor de aur Românimea are,

Căci prevăd prin secolii a ei înălțare!“

Dr. Petru Șpan.

Din Sibiel.

Duminecă în 19 Sept., frunțașă comună Sibiel de lângă Seliște a avut fericirea să vadă în mijlocul ei pe cei mai de frunte conducători ai neamului rom. din așa zis'a „Republica Seliște“, după cum îi dase numirea Dl. Lupaș. — S'a ținut adecă adunarea desp. asociațiunii Seliște. Această adunare a fost una dintre cele mai însuflețite și mai reușite. Aproape toată inteligența din „Republică“ a luat parte. Preoți, inv. Notari, Doamne și Dșoare. Dl. Dr. Lupaș în neobosită activitate și în rîvna-i după progres, și tot odată de a da indemn de muncă și altora, n'a pregetat a ținea și aici, ca în multe alte locuri o conferință, vorbind despre trecutul comunei Sibiel, spunind pop. despre organizația locuitorilor și despre forțările lor de a duce o viață neatârnată, rămânând în aceiași limbă, lege și credință, cu obiceiuri, datini și tradiții. În decursul vorbirii s'a auzit strigând: „așa-i D-le, așa mi-a spus și mie moșul, cum spui Dta!“

Dl. Lupaș are material bogat pentru monografia ori-cărei comune din jur. Intocmai cum odinioară străduitorul Șincai răscolea archivele colosalei biblioteci din Roma, așa azi omul istoriei trecutului nostru — Dl. Lupaș — caută izvoarele privitoare la viața noastră de mărgineni, sub toate raporturile.

Zelul pentru căutarea trecutului acestor comune e nemărginit, precum e și străduința D-sale de a face din această republică cea mai întărită fortăreață a românismului. Dsa induioșează pentru a putea înălța și lovește pentru a îndreptă. Ne-a dovedit-o și în ziua instalării de protopop întâmplată acum 2 săptămâni la cuvintele de apostol ale Dsale.

A II-a prelegere a ținut-o Dl. Geagea student macedonean la academia din Lipsca. A vorbit despre suferințele fraților macedoneni din partea antartilor greci și turci. — A început cu originea rom. și oprindu-se la cei mai de sud imprăștiati frați români, — le-a schițat toate luptele lor suferinde prin cari au trecut până în timpul de față.

Al III-lea a vorbit tinărul medicinist Bucșan. Plin de avânt, de o energie aproape neașteptată, într'un graiu iscutit și limpede, schițează multe din neajunsurile vieții noastre. Lămurește cu multă evidentă avantajile cunoștinții de carte. Cartea este o armă contra acelora cari te înșală cu cartea în mână. Stării de înapoiare a poporului nostru sub toate raporturile, găsește explicarea în lipsa de carte.

Firea umilită suferitoare a fărădelegilor la pop. nostru, provine parte tot din necunoștința de carte, care dă încredere în puterea sa proprie și conștiința dreptului cel are fiecare. Intilgenții noștrii chiar aici au multe apucături. — Câte un primitiv notarăș român preocupat numai de grijile materiale ale vieții să bucură de această stare de umilită tăcută a țaranului la care însuși contribuie. Aceasta stare o sbicie cu o notă când duioasă când mușcătoare, tinărul medicinist.

Vrednicul Director al despărț. Dr. N. Calefariu propune să li să aducă mulțumită protocolară. S'a primit. — Ca un succes al acestei adunări să poate vedea și din faptul că s'au înscris membrii ai asociațiunii în preț de 260 cor. — Sfârșindu-se programul s'au retras cu toții în sala școlii unde s'a servit un banchet — indispensabil — lucos pentru 70 pers. — La masă Dl. Lupaș în scurte dar calde cuvinte mulțumește Dlui director Dr. Calefariu pentru neobosita-i activitate în folosul „asociațiunii“. Dl Dr. N. Comșia în cuvinte elocvente aprobă manifestările de bine în cele bune ale locuitorilor. Toasturi, ca de obicei, s'au mai ținut multe. Subscrisul roagă oaspeții să aprobe ideea de a să face o mică colecție pentru Brad, iar Dl Comșia pentru biblioteca din Sibiel. Pentru Brad s'a incasat 24.10 cor. ear pentru bibl. 21 cor.

Daniil Săroiu.

CRONICA EXTERNĂ.

Bulgaria. După Turcia și Grecia vine acum la rând Bulgaria, amenințând cu o mișcare a ofițerilor, cari ar voi să facă „ordine“. Vestea aceasta e o surprisă pentru opiniunea Europei, care se dedase să vadă în Bulgaria o țară care progresează, o țară consolidată pe deplin. Cauza mișcării ofițerești din Bulgaria trebuie căutată în vechia dușmănie ce există între ofițerii veniți din Rusia, acei ce detronaseră în mod atât de necavaleresc pe eroul principe dela Pirot și Slivnița pe Alexandru Batemberg, și cari apoi se refugiaseră în armata rusească. Revenind în patrie, ei a fost avansați în detrimentul ofițerilor, cari au rămas credincioși tradițiunilor bulgare. De aici au luat naștere ura cea mare, care acum după aproape 30 de ani, amenință a izbucni în revoltă. Noua generație de ofițeri este bulgară, nu voește să știe decât de o politică numai bulgară și desaproabă pe toți cari s'ar inhămă la carul vreunei alte puteri. Fie ceea chiar și Rusia pravoslavnică.

Țarul Ferdinand a exmis, ca să studieze această mișcare, pe generalul Nicolajev, cunoscut

ca mare rosofil, însuși un ofițer care a luat parte la detronare.

Albania. Revolta din Albania ia pe zi ce merge proporțiuni tot mai înspăimântătoare. Situația este cu mult mai gravă decât se credea la început. Ciocnirile se țin lanț și nu este zi care să treacă fără vărsare de sânge.

Fallières despre aviațiune. Președintele Fallières mergând la Marmande spre a inaugura statuia fostului ministru Faye a trecut pe la Bordeaux, unde, răspunzând unei invitațiuni a președintelui consiliului general, a făgăduit că va asita la inaugurarea școlii de aviațiune care se va instala lângă Bordeaux. D. Fallières a făcut elogi eroicilor aeronauți cari au murit pentru știință și pentru Franța și cărora ministrul de războiu le-a adus omagii din partea tuturor Francezilor.

Președintele a adăogat că trebuie să se apere tot ce poate să menție Franța în locul incontestabil ce are în fruntea națiunilor cu privire la aviațiune. Președintele a sosit la Marmande la 9,10 și a prezidat inauguratiunea. Tribuna care purta pe persoanele oficiale s'a slăbit și s'a incoviat puțin pricinuind emoțiune. Nu este nici un rănit.

Monopolul telegrafiei fără sîrmă. Directorul general al poștelor a înștiințat Camera engleză că Statul a cumpărat cu 375000 de lei toate stațiile înființate de-o companie streină și dreptul de a se folosi de brevetele ei timp de 14 ani. Și stațiile pe cari le-a înființat Lloydul trec supt controlul direcției poștelor și telegrafului.

Așa cere interesul economic și cel strategic.

Politica rusă în Persia. Noul ambasador rus din Teheran, Boglewski-Kosell, a declarat unui colaborator al ziarului „Ruskoje Slovo“ că politica ce se urmărește de Rusia în Persia nu va suferi nici o modificare. Politica Rusiei este următoarea: 1. Să nu se amestece în afacerile de ordin intern ale Persiei ori care ar fi mersul lor; 2. Protejarea comerțului și intereselor economice ale Rusiei; 3. Menținerea relațiunilor amicale cu noul regim.

Ambasadorul a declarat că zvonurile relative la un nou împrumut persan sunt nefondate. Rusia a pierdut până acum sume considerabile în Persia și în momentele de față și Rusia are trebuință de mulți bani.

Guvernul persan lucrează cu mult zel la reorganizarea internă a țării.

Incidentele turco-persane au sporit în ultimul timp. Trupele turcești au trecut în mai multe rânduri frontiera persană și au perceput taxe de la locuitorii mărginași.

Atitudinea guvernului francez față de evenimentele din Maroc. Se atribue conferinței de alaltăeri care a avut loc între ambasadorul Franței aflător la Paris, cu primul ministru și ministrul de externe, o foarte mare însemnătate.

Guvernul francez se ocupă cu luarea tuturor măsurilor de pază spre a împedeca ori ce lupte din Maroc și spre a apăra pe Europei.

Cercurile guvernamentale se tem, ca nu cumva fanatismul și ura împotriva străinilor în Maroc redeșteptate în urma acțiunii Spaniei, să câștige teren și Sultanul să declare din nou războiul sfânt.

Afară de aceasta e lucru cert că a început o agitațiune puternică la graniță și că în prezent se face concentrarea cavaleriei și împărțirea munițiunilor.

În Paris, în prezent, guvernul și lumea se gândește la mobilizarea armatei coloniale și la întărirea trupelor din Maroc.

Trupele franceze vor căuta să împiedece creșterea mișcării din Maroc.

Curiosități.

Cum petrec exploratorii la pol. Paul Ginitzy povestește în „Journal des debats“ cum au petrecut niște exploratori ai polului nordic în timpul expedițiunii lor prin regiunile ghețoase. Căpitanul Eduard Parry, scrie el, a fost primul explorator, care a erinat în pustiriile ținuturilor polare; aveă sub comanda sa două vapoare: „Hekla“ și „Griper“.

Însoțitorii săi erau oameni energici și hotărâți, dar în acest trist deșert, în această întunecime nepătrunsă și aproape continuă au fost cuprinși de groază și disperare.

Când vaporul s'a înfipt în munții de gheață când a început robia îngrozitoare, observă Parry, că oamenii lui sufereau de o depresiuna morală. Plictiseala fără margini putea să micșoreze puterea de muncă a exploratorilor și să le împiedice călătoria. De aceea șeful expediției s'a gândit la un mijloc de a-și distra oamenii; a înființat un teatru. Până atunci desigur că nu se reprezentase nimic, nici odată în extremul nordului. Astfel în anele teatrale Parry și-a câștigat un nume glorios.

Scena se afla pe „Griper“. Regisorul eră locotenentul Belchey. Între marinari se găsiră mulți, cari se oferiră ca decoratori, croitori de costume, mașiniști și actori. Mai greu a fost alcătuirea repertoriului, căci directorul când a părăsit Anglia n'a luat cu sine nici o bibliotecă. Locotenentul Belchey reconstrui mai întâiu din memorie câteva pantomime de crăciun, iar autorii dramatici de pe vapor în acest timp își puneau fantezia în lucrare pentru ca să scrie piese noi; muzica o compuse un marinar, care își adusesese vioara. Acest maestru a fost foarte ocupat în timpul „sesonului“, până în zioa când avu nenorocirea ca să cază pînre niște blocuri de gheață și să-și fărâmeze instrumentul. Din acest moment orchestra s'a redus la un fluer, o trompetă și o dobă, de care urșii albi aveau mare respect. Însuși căpitanul Parry a scris o piesă, care a avut mult succes, deși temperatura eră de 28 grade sub zero. Partea finală a piesei eră apoteoza întoarcerii norocoase în patrie: un pictor al trupei alcătuiuse o decorație, care reprezentă un port al Angliei.

Parry a mai înființat și o gazetă: se numia „Cronică de eamnă“ și eră redactată într'un mod cu totul primitiv. Redactorul șef eră astronomul expediției, locot. Sabine.

Ziarul apărea regulat Luni. De ușa redacției atârna o cutie cu scrisori, în care domniile redactori își depuneau manuscriptele; materia nu lipsea nici odată, de și pentru ca să poată scrie trebuia să desghețe cerneala la flacăra lămpii. Un foiletonist povestea peripețiile unei zile petrecute în regiunile arctice.

Centenarul „Șaguna“.

Comisiunea instituită pentru încvartirarea oaspeților, cari doresc să participe la serbările din 4/17 și 5/18 lunei curente, ce se vor aranja întru amintirea marelui arhiereu Andreiu, aduce pe această cale la cunoștința celor interesați, că cei ce doresc să fie încvartirați la hotelurile (Impățul Romanilor, Bonfert, Mihaiu, Schmidt și Barbu) să se pună în legătură directă cu hotelierii, iar ceice doresc a locul la particulari, să se adreseze cel puțin cu două zile înainte de sosire la dl Romulus Perian, funcționar consistorial în Sibiu. Totodată On. oaspeți sunt rugați a anunța și timpul sosirei la gara din Sibiu, unde vor fi așteptați și îndrumați la cvartire.

Comisiunea de încvartirare.

ȘTIRI.

Redacțional. Știrea ziarului „Lupta“ cu privire la sistarea apariției revistei noastre este prematură. Noi n'am luat încă nici o hotărâre definitivă în această chestiune. Red.

O emoționantă rezoluțiune a clubului deputaților croați din parlamentul maghiar. După terminarea ședinței parlamentului deputații croați s'au întâlnit sub președenția deputatului Medacovici și au votat următoarea rezoluțiune în chestia procesului de înaltă trădare dela Agram:

Deputații croați din parlamentul maghiar au convingerea în urma acestei sentințe, că procesul nu constituie altceva decât o acuzare mincinoasă și fără temei și nu conține decât acțiunea politice actuale care înainte de toate nu urmărește alt scop decât să distrugă buna înțelegere dintre croați și sârbi și în legătură cu aceasta să amuțească pe apărătorii legali ai regatului croat, care de doi ani încoace a suferit cel mai sever absolutism pentru că nu vrea să renunțe în drepturile sale. Deputații croați privesc la acești condamnați ca la adevărați martiri cari au fost urmăriți pentru că au apărat drepturile acestei națiuni. Deputații croați au convingerea că gravele suferințe corporale și sufletești ale condamnaților vor folosi cauzei naționale și regatului croat. Clubul croat își exprimă totodată mulțumirea cătră toți aceia din toată lumea civilizată, cari au luptat pentru dreptate și drepturi și cari jigniți în sentimentele lor de umanitate au avut curajul să-și ridice vocea în chestia acestui proces.

Clubul croat exprimă sincerile sale mulțumiri presei tuturor națiunilor cari în unanimitate și-au ridicat vocea în interesul acestei cauze nevinovate.

Sârbii și aniversarea anexării Bosniei. Implinindu-se un an de la anexarea Bosniei de către Austria, direcțiunea teatrului național din Belgrad, a hotărât ca în această săptămână să se joace numai piese cu subiecte naționale, sau în cari se tratează chestia anexării.

În ziua anexării nu se va da reprezentație la teatru, aceasta în semn de doliu.

Comemorarea lui Zola. La 7 Octomvrie st. n. se va celebra ziua morții lui Zola, de către admiratorii săi și în acelaș timp se va face după cum de altmintrelea se face în fiecare an — o călătorie de plăcere la locuința de vară a marelui scriitor.

Văduva și un fiu al lui Zola vor primi oaspeții acolo unde odinioară se aflau ministru de război Picquart și maiorul Dreyfuss.

Hilmi pașa va demisiona. În comitetul tinerilor turci se vorbește cu cea mai mare siguranță, că Hilmi pașa, în curând va demisiona. Cauza este ruptura dintre el și comitetul central.

Reacționarii turci se mișcă. Reacționarii desfășoară o mare activitate pentru a ajunge iarăși la putere.

Mai multe sute de ofițeri concediați au ținut o întrunire în Salonic, în care s'a luat hotărârea să se servească de orice mijloace pentru a-și recăștiga drepturile.

Nou ambasador turc la Petersburg. Valiul dela Salonic Damis-bey a fost rechemat. El a sosit la Constantinopol și a declarat unui ziarist că a fost numit ca ambasador la Petersburg. Damis-bey este acela care a condus pe fostul Sultan le Salonic,

Concert în Sibiu. Reuniunea română de muzică din Sibiu, va da Marți în 29 Septemvrie (12 Octomvrie) un concert în sala cea mare dela

Gesellschaftshaus. Biletele se vând începând de Luni la cassarul reuniunii dl I. Rebege funcționar la „Albina“ în orele de birou, precum și sara la cassă. Prenotări pentru locurile din cele 2 șire prime se vor face Duminecă în 10 l. c. în localul casinei române dela 11—12 ore a. m. pe lângă taxa de 40 fileri. Prețul locurilor: locul I 3 cor. locul al II-lea 2 cor. locul III 1-50 cor. loc de stat 1 cor. Membrii reuniunii primesc bilete gratuit.

Șaguna și meseriașii. Precum aflăm Reuniunea meseriașilor sibieni, în vederea serbărilor jubilar, și cu considerare la faptul, că marele Andreiu a fost primul patron al ei, a dat fondului văduvelor și orfanilor numirea: „Fondul Andreiu Baron de Șaguna pentru ajutorarea văduvelor și orfanilor meseriașilor români.“

Un nebun asasinează pe femei la Petersburg. Populația se află într'o surescitare continuă din cauza unor crime misterioase comise de un depravat. S'au găsit până acum trei fete asasinat și tăiate în bucăți. La fiecare cadavru s'a găsit câte un bilet, cu următoarele cuvinte: „Le-am luat banii drept răsplată pentru munca mea, prin care vreau să scap lumea de femei“. Poliția crede că are aface cu un nebun.

Grațierea unor condamnați la moarte. Printr'o telegramă sosită din Livadia, 9 din cei condamnați la moarte la 28 Iulie de consiliul de război din Kursk pentru rebeliune, printre cari Pianici, membru celei de a doua Dume, au fost grațiați.

O groaznică nenorocire. Mgr. Palombi, canonicul basilicei Santa Maria Maggiore, dându-se jos din tramvaiul electric, astăzi, pe piața San Pontaleo, a căzut; din nenorocire trecea tocmai atunci o căruță cu cărămizi. Căruțașul a cercat zadarnic să oprească caii, carul greu a trecut peste gâtul prelatului care a murit pe loc.

Demisiunea ministrului de marină italian. Se svonește că ministrul de marină Mirabella va demisiona din cauză de boală. Ca succesor va fi numit actualul secretar Aubry.

Sfințire de școală. Duminecă în 20 Sept. v. a. c. s'a făcut cu mare solemnitate sfințirea școlii nouă din apropiata comună Gușterița din partea protopresbiterului tractual Dr. Ioan Stroia, în prezența unui numeros public din loc și jur. La actul sfințirii au luat parte și inteligența săsească cu întreg comitetul comunal din loc. Meritul necontestabil pentru ridicarea unei școale așa de pompoase și solide, în o comună așa de mică cum este Gușterița, este a se atribui de bunăsamă harnicului preot de acolo Traian Petrișor, pe cum și învăț. penz. Ioan Stăneasă, cari n'au cunoscut nici o osteneală, până ce nu și-au văzut planul lor întruchipat.

Sara la 7 ore s'a aranjat o producțiune corală-teatrală cu feciorii și fetele din loc, care a succes foarte bine și s'a isprăvit cu joc și voie bună în zori de zi.

Avis. Domnii abonați și restanțieri sunt rugați pentru ultima oară a-și achita datoria ce au față de administrația revistei noastre.

Sacrificăm prea mult suflet și credem că nimeni nu ne poate cere — de și noi am făcut — și alte sacrificii...

In momentul punerii sub tipar a revistei noastre, aflăm din sorginte sigură, că M. S. Regele nu a întărit în scaunul de Episcop, pe nou alesul Caransebeșului dl Dr. Traian Bădescu.

Adunarea generală a „Asociațiunii“.

Programul

festivităților ce se vor aranja din prilejul adunării generale a „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“.

Luni, 11 Octomvrie st. n. 1909.

Primirea oaspeților. Seară de cunoștință la oarele 7 și jum. în „Restaurantul Brote“ (Palatul arhidiecezei).

Marți, 12 Octomvrie st. n. 1909.

La oarele 8 și jum. serviciu divin în catedrală (Str. Măcelarilor) și în biserica gr. cat. din Poarta-Turnului.

La oarele 10 și jum. a. m. ședința I. a „Asociațiunii“ în sala festivă a „Casei Naționale“. Imediat conferința dlui Ioan Agârbiceanu.

La oarele 1 și jum. p. m. banchet în sala dela „Unicum“ (Str. Poplăcii).

După banchet vizitarea instituțiilor culturale românești din Sibiu: Catedrala, Muzeul „Asociațiunii“, Școala de industrie etc.

La oarele 8 seara concertul „Reuniunii române de muzică din Sibiu“, în sala dela Gesellschaftshaus.

Spre orientare anunțăm, că Joi sara, în 14 Octomvrie se va reprezenta în teatrul orășenesc „Jertfa“, dramă într'un act de dl Miclescu și „Șezătoarea“ dlui Tib Brediceanu.*)

Comitetul aranjator.

*) Ceice doresc să fie încuartați la Hotel (Römischer Keiser, Neuriehrer, Mihail, Schmidt, Barbu) sunt rugați să-și angajeze sânguri de timpuriu camerele necesare. Ceice prefer a fi adăpostiți în cuartire particulare, binevoiască a să anunța cel mult până la 5 Octomvrie nou la dl Romul Popescu funcționar la Albina, în Sibiu-Nagyszeben. Bilete pentru banchet à 6 coroane tacâmul, precum și pentru producțiunile artistice — à 3 cor. à 2 cor. à 1 cor. — să pot procura la cassierul dl Eugen Vancu în birourile „Asociațiunii“ în zilele 10—13 Octomvrie st. n. Onoratul public este cu inzistență rugat să binevoiască a se anunța din bună vreme, mai ales pentru banchet. Eventuale informațiuni să pot cere dela biroul „Asociațiunii“. (Cassa națională, Stadtpark).

Proprietar-editor: OCTAVIAN GOGA.

Red. responsabil: DEMETRIU MARCU.

„GEOGEANA“,

institut de credit și economii, societate pe acții
— în Geoagiu (Algyógy). —

Primește depuneri spre fructificare:

Cu 4½%, dacă anunțul e scurt. Întrucât permite starea cassei, aceste se replătesc și fără anunț.

Cu 5%, dacă sumele sunt cel puțin de 500 cor. și termenul de anunț 15 zile.

Cu 5½%, dacă se depun sume de 1000—2000 cor. cel puțin pe 1 an, cu anunț statutar.

Sume mai mari, după învoeli speciale.

Depuneri de ale corporațiilor culturale se retribuesc cu 6%.

Darea de interese o plătește institutul.

Interesele se capitalizează de două ori pe an: în 30 Iunie și 31 Decemvrie.

Depuneri și ridicări se pot face și prin postă, ori prin mandate de cec. De asemenea punem la dispoziția celor doritori cassette de economizare.

Direcțiunea.